

1. [Reflex.cz](#)
2. [Komentáře](#)
3. Před 25 lety chtěli být Češi bohatí a zanevřeli na „dělání“ dětí. Nyní nemají ani jedno a nechápou, kdo za to může

KOMENTÁŘE

Před 25 lety chtěli být Češi bohatí a zanevřeli na „dělání“ dětí. Nyní nemají ani jedno a nechápou, kdo za to může

Jiří Štefek 13. června 2017 • 07:00

Ilustrační snímek

• foto:
Profimedia.cz

Podle aktuálních dat Českého statistického úřadu se v prvním čtvrtletí letošního roku zvýšil počet obyvatel České republiky o titěrných 247 osob na 10,579 milionu lidí. Nebýt migrace ze zahraničí, zdejších obyvatel by ubylo. Počet narozených dětí byl totiž o pět tisíc osob nižší než počet zemřelých. Zlenivělé spermie, neochota zakládat rodiny a konzumní způsob života se proto zase jednou „za pár let“ naší ekonomice připomenou, a to se všemi možnými dopady.

Na úvod bych však chtěl předeslat a zdůraznit, že respektuji rozhodnutí těch, kteří děti mít nechtějí a místo toho budují kariéry, sedí v práci od rána do noci, cestují a nebo si jen tak užívají svobodného života. Je to jejich rozhodnutí a mají na něj právo. Jednou jej třeba přehodnotí a přijdou tak na chuť rodinnému životu až později. Anebo jim zkrátka ujede vlak a do smrti už zůstanou sami. Ostatně, že v Česku přibývá dlouhodobě jednočlenných domácností (a nyní nehovořím o důchodcích, kterým zemřel jejich partner/ka či rozvedených) je socio-demografická realita.

Stagnující porodnost a faktické vymírání národa (nyní nechme stranou vlivy dané migrací) se neprojevují nejen v rozpadu tradičního modelu rodiny, ale i v ekonomice. Před pár dny statistici oznámili, že je v Česku rekordně nízká nezaměstnanost. Při té příležitosti neopomněli dodat, že je až tak nízká, že to ekonomice už začíná škodit. Nedostává se jí lidí, některé výrobní kapacity zůstávají nenaplněny a nebo se musí doplňovat importem pracovních sil ze zahraničí. Ekonomové pak prstem ukázali na jednoho z hlavních viníků, za současný stav může i propad porodnosti na začátku 90. let.

Neméně palčivým důsledkem rodičovského (ne)konání Čechů v raném postlistopadovém období je stárnutí obyvatel. Úměrně tomu se zvyšuje (a díky prodlužování průměrné délky života se i nadále bude zvyšovat) skupina důchodců, na které musí produktivní lidé vydělávat a tlak na státní penzijní systém tak sílí. V modelové situaci, kdy počet obyvatel stagnuje a přibývá důchodů, zcela logicky ubývá plátců daní a odvodů do pojistného systému.

Stát pak má dvě možnosti, jak na to reagovat, buď zvýšit daně a odvody (čímž ekonomiku spolehlivě přidusí) a nebo zmrazit (či zvyšovat jen mírně) penze a výdaje do sociálního systému. Takový krok je zase politicky velmi nepopulární a před letošními volbami ho od velké části politického strany zcela určitě neuslyšíme. Ale to neznamená, že tu neexistuje.

Samozřejmě jen futurologové mohou projektovat a snít, jak to tu bude vypadat za 20 či 25 let. Jaké tu budou technické vymoženosti, jak se zlepší kvalita života či se prodlouží jeho průměrná délka. Nicméně při projekci stávajících dat a historických zkušeností, můžeme odhadovat, že až současná generace kojenců vstoupí do produktivního života, bude mít ekonomika této země opět problém.

Budou jí chybět lidé nejen jako pracovní síla, ale i jako zdroj peněz do veřejných rozpočtů. Řada odvětví třeba už tu vůbec nebude, na mnoha místech nahradí lidskou práci inteligentní stroje, zařízení a roboti, přesto poptávka po lidech a jejich práci jen tak nezmizí.

Ale zpět do současnosti. Jedním z hlavních témat dnešní doby jsou nízké mzdy v Česku, ale i nálepka České republiky jakožto levné montovny západní Evropy. Lidé v porevoluční době na začátku 90. let ale snili přece o něčem jiném. O tom, jak Česko brzy dožene západ a všichni se tu budou mít materiálně a finančně dobře. To se povedlo jen někomu, ostatní dodnes skřípou zuby. Samozřejmě asi málokdo tehdy tušil, k čemu se tu za 25 let dopracujeme. Přesto řada lidí v návalu budování kapitalismu zapomněla na své okolí, na svoji rodinu i na prostředí, ze kterého vzešla. Opásala se materiálními statky, i když mnohé z nich si dopřála za půjčené peníze.

Teď se do podobné situace dostávají ročníky, kteří byli v době Sametové revoluce kojenci. Generace jejich rodičů často stavěla rodinu na druhé místo a místo toho se bezhlavě vrhla za ekonomickými výdobytky svobodné společnosti. Výsledek ale byl takový, že velká část těchto lidí si ekonomickou svobodu vyložila jako hromadění nepotřebných věcí a přeplněné vozíky v supermarketu a u toho také skončila. Jejich sociální status (a to už nemluvíme o srovnání s lidmi v západní Evropě) si přitom nezlepšil ani o píď a jim jen zůstaly v jejich nitru prázdno a pocit podvedení a opuštěnosti všemi a vším. Nastupující generace tak má názorný příklad, z čeho se poučit a co nenásledovat.